Nr. 10 Koźmin, sobota dnia 2 lutego 1924 r. Rok 37

ORĘDOWNIK URZĘDOWY
POWIATU KOŹMINSKIEGO

Przedpłata: na miesiąc luty **1355400** mkp. | Wychodzi w środy i soboty | Ogłoszenia: mm 1-łam. 50 000 mkp.

Dział urzędowy

Nr. 38. **Rozporządzenie**

Z dniem 1 stycznia 1924 r. wyłączam pod względem administracyjnym z Komisarjatu Obwodowego w Borku pow. Koźmińskiego następujące gminy:

1. Bolesławów, Bruczków, Celestynów, Głoginin, Leonów, Siedmiorogów, Skoków, Szelejew, Trzecianów, Walerjanów.

Obszary dworskie: Bruczków, Karólew, Siedmiorogów, Skokówko, Szelejew, Zimnawoda, i **przyłączam do Komisarjatu Obwodowego w Pogorzeli.**

2. Gminy: Pogorzałki, Wyrębin, **Obszary dworskie:** Borzęciczki, Dębówiec Góreczki, **przyłączam do Komisarjatu Obwodowego w Koźminie.**

Wobec tego przestał Komisarjat Obwodowy w Borku istnieć. — L. dz. 11029/24 I. B. —

Poznań, dnia 24 grudnia 1923 r.

Wojewoda
w z. (—) Nikodemowicz

Rozporządzenie

Z dniem 1 stycznia 1924 r. wyłączam pod względem administracyjnym gminy: Dzierżanów, Kuklinów, Romanów, Rojew, Rzemichów i **obszary dworskie:** Dzierzanów, Kuklinów, Lipówiec, Międzyborze, leśn. Rzemichów, Starygród, powiatu koźmińskiego **z Komisarjatu Obwodowego w Pogorzeli i przyłączam do Komisarjatu Obwodowego w Koźminie.**

— L. dz. 568/24 I. A. —

Poznań, dnia 28 stycznia 1923 r.

Wojewoda, (—) Bniński.

Powyższe rozporządzenie podaję do wiadomości z nadmienieniem, że do pozostałych Komisarjatów Obwodowych powiatu Koźmińskiego, należą następujące sołectwa gminne i dworskie.

Komisarjat Obwodowy Koźmin: Gminny: Borzęcice, Cegielnia, Czarnysad, Dzierżanow, Galew, Gałązki, Gościejew, Kaniew, Kuklinów, Lipówiec, Mokronos, Obra Stara, Obra Nowa, Orla, Polskie Olędry, Pogorzałki, Romanów, Rojew, Rzemichów, Sapieżyn, Skałów, Staniew, Suśnia, Trzebin, Unisław, Wałków, Wielowieś, Wrotków, Wyrembin.

b) dwory: Borzęciczki, Czarnysad, Dzierzanów, Dębówiec, Gębiogóra, Gałązki, Góreczki, Kuklinów, Lipówiec, Mokronos, Międzyborze leśn, Obra, Orla, Psiepole, Rzemichów, Serafinów, Skałów, Staniew, Starygród, Wielowieś, Wrotków, Wronów.

Komisarjat Obwodowy Pogorzela:

a) gminy: Berdychów, Bolesławów, Bułaków, Bruczków, Celestynów, Elżbietków, Fijałów, Głoginin, Głuchów, Głuchówek, Górka, Gumienice, Karzagórka, Kromolice, Łagiewniki, Leonów, Małgów, Ochla, Paradów, Siedmiorogów, Skokow, Sroki, Starkówiec, Szelejew, Trzecianów, Walerjanów, Wyganów, Wziąchów, Zalesie Wielkie, Zalesie Małe.

b) dwory: Bułaków, Bruczków, Bielawy Pogorzelskie, Górka, Kaczagórka, Garólew, Kromolice, Łagiewniki, Łukaszew, Małgów, Pogorzela, Siedmiorogów, Skokówko, Starkówiec, Szelejew, Targoszyce, Wziąchów, Zalesie Małe, Zimnawoda.

Panowie Sołtysi gminni i dworscy podadzą bezzwłocznie powyższe w zwykły sposób w obrębie swych gmin i dworów do publicznej wiadomości, z tem, że powyższy podział Komisarjatów Obwodowych obowiązuje od 7 lutego 1924 r.

— L. dz. 649/24 St. —

Koźmin, dnia 30 stycznia 1924 r.

Kierownik Starostwa
Niemojowski

Nr. 39. **Dotyczy: Podatek majątkowy.**

Obowiązek złożenia zeznań o majątku wraz z kartami dopełniającemi najpóźniej do 31. stycznia 1924 r. we właściwych Zarządach gminnych i przewidziane grzywny w razie niespełnienia tego obowiązku lub też nieprawdziwego zeznania zniewalają mnie do zwrócenia uwagi deklarantom na przestrzeganie terminu i na sumienne zeznanie zgodne z prawdziwem stanem rzeczy.

Zeznanie o majątku sprawią niejednemu z interesowanych pewne trudności. Władze miejscowe winne są przyjmować deklaracje, a zaleca się nie odkładać sprawy na ostatnią godziną bo nieuniknione wynikną stąd przykrości.

Szan. Duchowieństwo, Panów Nauczycieli i wszystkich obywateli, którzy chcą być pomocni władzom miejscowym w przeprowadzeniu tej tak ważnej dla uzdrowienia naszego skarbu akcji, proszę usilnie, by zechcieli współdziałać z organami gminnemi.

Powyższe podaję do wiadomości zwracając zarazem uwagę pp. sołtysom na ścisłe przestrzeganie wyznaczonego terminu.

PP. sołtysów gminnych i dworskich wzywam do przedłożenia wszelkich list oraz zeznań wraz z kartami podatku majątkowego najpóźniej do dnia 8. lutego r. b. w Starostwie pokój nr. 15.

— L. dz. 560/24 St. V. —

Koźmin, dnia 28 stycznia 1924 r.

Kierownik Starostwa, Niemojowski.

Kurs franka waloryzacyjnego
1. 2. 1924 r. — 1840000,— mk.

Dział nieurzędowy

Wiadomości pozamiejscowe

Jarocin. (Tragiczny wypadek.) Zbigniew Sęb-Szarzyński, student uniwersytetu poznańskiego ze Szczytnik, ziemi kaliskiej, będąc w Komorzu w pow. jarocinskiem, na polowaniu, wkładał do futerału nabitą fuzję, która wystrzeliwszy, trafiła go w głowę. Śmierć nastąpiła na miejscu.

Poznań. (Śmiertelny wypadek.) W sobotę, dnia 19 bm. został przejechany przez pociąg konduktor pomocniczy, Wacław Sniegowski. Koła przecięły nieszczęśliwego przez pół, tak że śmierć nastąpiła na miejscu. Powód nieszczęśliwego wypadku dotychczas nie został stwierdzony.

— Śmiały złodziej. Bezczelność złodziejska doszła już do tego, że za białego dnia dokonują kradzieży i to z niesłychaną śmiałością. W tych dniach p. W., zamieszkała przy ul. Małeckiego 11, wyszła przed południem po sprawunki. W tym czasie złodziej otworzył drzwi w mieszkaniu nieuszkodziwszy zamka i zamknąwszy je, zaczął gospodarować w mieszkaniu. Gdy p. W. powróciła, zwrócił jej uwagę zagadkowy szmer, lecz narazie przeszukawszy mieszkanie nikogo nie znalazła. W parę chwil później zetknęła się w korytarzu ze złodziejem, który obładowany łupem otwierał drzwi. Przerażona wybiegła drugiemi drzwiami wołając o pomoc, a złodziej tymczasem zbiegł.

Bydgoszcz. (Nieszczęśliwy wypadek). W pobliżu stacji Trzciniec znaleziono obok toru kolejowego trupa płci męskiej ze znacznie pokaleczoną głową i poszarpaną nogą. W zabitym rozpoznano 20-letniego czeladnika rzeźnickiego, Kazimierza Piechowicza. Wymieniony wyszedł jak zwykle o godz. 6 rano do zajęć do fabryki konserw mięsnych, drogą prowadzącą wzdłuż toru kolejowego. Zbliżył on się przytem za blisko do toru, gdyż został uchwycony przez pociąg i odrzucony tak silnie, iż wskutek odniesionych ran wyzionął ducha na miejscu.

Kościerzyna. (Arcydzieło ucznia zegarmistrzowskiego.) Niejaki Ludwik Kotowski (syn asystenta kolejowego), uczeń w zakładzie zegarmistrzowskim p. Skwierawskiego w Kościerzynie, wykonał zegarek kieszonkowy własnego pomysłu, do którego wszystkie części zrobione są ręcznie, bez posługiwania się częściami maszynowemi. Pracę swego ucznia odesłał p. Skwierawski do Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu, a stamtąd skierowano ją na Wystawę do Brodnicy. Komitet wystawy, złożony z rzeczoznawców, wyraził się z wielkim uznaniem o konstrukcji zegarka i przyznał jego wykonawcy pierwszą nagrodę w postaci dyplomu.

Nakło. (Wybuch benzyny,) W nocy z ubiegłego piątku na sobotę znaleziono w piwnicy drogerzysty Janickiego w Nakle zwęglone zwłoki nieznanego mężczyzny. Nieznajomy włamał się do piwnicy, aby dokonać kradzieży i manipulował tak nieostrożnie z światłem, że zapalił naczynie z benzyną, które wybuchło. Na odgłos detonacji pospieszono, aby ugasić pożar, co się też wkrótce udało. Poczem w piwnicy znaleziono trupa nieznajomego.

Lubawa. Jakie życie, taka śmierć). Z jeziora lubawskiego wydobyto niedawno zwłoki nieznanego mężczyzny. W kieszeniach ubrania jego znaleziono pomiędzy innymi 5 wytrychów, 21 kluczy kasetkowych, 20 kluczy patentowych itd. Władze śledcze wnioskują z tego, że tu chodzi o włamywacza, który umarł nienaturalną śmiercią.

Mosina. (Fatalne skutki pomyłki.) Franciszek Borowicz, kupiec z Mosiny, wsiadł do fałszywego pociągu będącego w ruchu. Spostrzegłszy to, wyskoczył, ale trzymając się poręczy, wleczony był kilkadziesiąt metrów po ziemi i skutkiem potłuczenia zmarł natychmiast.

Łódź. (Groźny pożar.) W poniedziałek o godz. 1,30 wybuchł wielki pożar przy ulicy Rozwadowskiej 38, który wywołał olbrzymie zaniepokojenie w mieście. Pożar w mgieniu oka ogarnął całe trzecie piętro 4-ropiętrowego pomu mieszkaniowego, wskutek czego 4-piętro zostało zupełnie odcięte. Na ratunek pospieszyły wszystkie oddziały straży ochotniczej pożarnej w Łodzi. Cała akcja zmierzała przedewszystkiem w kierunku uratowania mieszkańców 4 piętra, z których 2 zaledwie doznało poparzenia. 2 strażaków natomiast, którzy z bohaterską odwagą spieszyli na ratunek nieszczęśliwych lokatorów zostało poparzonych śmiertelnie.

Lwów. (Tajemnicze samobójstwa.) Dnia 22 bm. dozorca „Targów Wschodnich“ Józef Kirszig, zawiadomił policję o znalezieniu na placu „Targów“ dwóch trupów. Oczom przybyłej na miejsce komisji z komisarzem policji Batowskim na czele, ukazał się straszny widok. Oto w pobliżu pawilonu „Dąbrowa“, na dwu obok siebie stojących drzewach, wisiały zwłoki dwóch mężczyzn, około 20 lat liczących. Przy jednym z nich znaleziono karteczkę z zawiadomieniem, iż wszyscy trzej podpisani, a to Franciszek Krywohlawy, Władysław Andruszko i Kazimierz Grabski, dla powodu, który jest „tajemnicą“, odbierają sobie życie. W kieszeni Krywohlawego znaleziono flaszkę z wódką. Jak się okazało, wisielcami byli dwaj pierwsi z wymienionych. Po przeprowadzonem śledztwie, wyszukano trzeciego z podpisanych, Kazimierza Grabskiego, praktykanta ślusarskiego. Zeznał on, że gdy w niedzielę spotkał się z wymienionymi, ci, nie pokazując mu treści dali mu do podpisania znalezioną karteczkę. W poniedziałek wieczorem Krywohlawy oświadczył Grabskiemu, że idą sobie życie odebrać. Przypuszczając, iż ten żartuje, udał się Grabski z obu towarzyszami na plac „Targów Wschodnich“, ale gdy zobaczył, że ci naprawdę mają zamiar popełnić samobójstwo, zbiegł. Policja prowadzi w dalszym ciągu śledztwo. Wśród Lwowian krąży pogłoska, jakoby sprawa ta była wynikiem istnienia jakiegoś tajemniczego „Klubu samobójców“.

Rozmaitości

Wymordowanie całej rodziny. We wsi Pieńkach Niedźwieckich, pow. lipnowskiem, b. Kogresówka, zamordowano rodzinę Strychlskiego, składającą się z pięciu osób. Łupem morderców stało się: 94 dolary, cztery sztuki bielizny, kilkanaście sztuk bielizny i obrączka złota. Zbrodniarze zbiegli.

Pogrzeb wielkiego artysty.

Dnia 17. 1. odbył się pogrzeb śp. Wincentego Rapackiego. Nabożeństwo żałobne w kościele św. Krzyża odprawił ks. Pietrzak.

Pienia żałobne wykonali artyści Opery. Koledzy zmarłego wynieśli trumnę na barkach, poczem rozwinął się majestatyczny pochód. Kondukt zatrzymał się przed Teatrem Wielkim, gdzie orkiestra Opery warszawskie odegrała marsz żałobny Chopina. Przemówił senator Ignacy Baliński, składając cześć wielkiemu artyście i kawalerowi krzyża Polonia Restituta. Nad grobem przemówił prezes związku artystów p. Józef Śliwicki.

Plaga wilków w Karpatach.

Według dzienników czeskich, wilki tak rozmnożyły się w Karpatach, że władze czeskie zamyślają

zorganizować wyprawę wojskową dla wytępienia szkodników. Ostatniemi czasy w okolicach Akna Slatina wilki pożarły pięć osób. Przerażona ludność obawia się wychodzić poza granice swych wiosek.

Nowoczesne opalanie maszyn okrętowych. Na okrętach linji United States zaprowadzono maszyny opalane naftą, a nie węglem. Przy maszynach już niema tego istnego piekła, ziejącego straszliwym ogniem i gorącem, gdzie napół nadzy robotnicy pilnowali ognia. Obecnie maszyny znajdują się w białej sali, w której kilku mężczyzn, ubranych czysto i dobrze, jak oficerowie i marynarze na pokładzie, pilnują ognia w piecach. Jest tam sześć kotłów parowych, które mają po trzy piece. Każdy piec posiada przyrząd do palenia nafty. Każdy okręt pasażerski może zaopatrzyć się w naftę do 3,550 ton. Dziennie zużywa okręt 98 ton nafty. Ilość nafty zużyty na odbycie podróży morskiej tam i z powrotem wynosi 2,160 ton. Przy ładowaniu nafty na okręt w porównaniu z dawniejszym systemem, dużo zaoszczędza się czasu. Dwóch ludzi w przeciągu pięciu godzin może naładować nafty na okręt tyle, ile wystarcza w zupełności na odbycie podróży z New Yorku do Londynu i z powrotem. Przy okrętach tej samej wielkości, opalanych węglem, podobną prace musiałoby wykonywać 20 ludzi przez 48 godzin. Okręty Linji Stanów Zjednoczonych zaopatrzone są w nafte do tego stopnia, iż mogą blisko dwa razy odbyć podróż tam i z powrotem bez ponownego ładowania tego materjału opałowego.

Parada pośmiertna Lenina. Pogrzeb Lenina odbył się 27. 1. o godz. 2 popoł. Na całym terytorjum Rosji sowieckiej oddane były o tej godzinie salwy armatnie. W fabrykach puszczono w ruch syreny. Pociągi zatrzymano na 5 minut tak samo na 5 minut wstrzymany został ruch telegraficzny i ruch na radjostacjach. Radjostacje przesłały sobie nawzajem następujące słowa: Lenin umarł, ale jego dzieło żyje nadal. W obchodzie pogrzebowem wzięły udział ogromne tłumy. Niemiecki poseł złożył w imieniu ciała dyplomatecznego wieniec na trumnie Lenina.

Powrót załogi „Lwowa“.

Dnia 21. 1. po południu zawitała wycieczka uczniów szkoły morskiej w Tczewie i część załogi statku „Lwów“. Przemówił do uczniów, ustawionych w rząd, starosta tczewski, następnie w imieniu marynarki handlowej komandor Pistel, w imieniu marynarki wojennej komandor Witkowski, oraz komandor Garnuszewski.

Wykaz członków.

Tow. Niesienia Pomocy Ubogim w Koźminie.

Adamski Michał, Andrzejczak Janusz, Arendz Antoni, Alter Alfons, Bank Samopomoc, Balcerek Wacław, Białęski Leon, Banachowicz Walenty, Bomski Nepomucen, Bączyk Piotr, Bojanowski Marjan, Cieszyńska Teofila, Dykczak Nikodem, Danielak Wawrzyn, Dudek Piotr, Frala Dy nizy, Figaszewski Franciszek, Ks. Flach Julian, Głuch Wincenty, Gryczyński Antoni, Grodzki Władysław, Gałązka Wilhelm, Gajska Jan, Goldbek Leon, Jaworowicz Mieczysław, Jaworski Wojciech, Jankowska Rozalja, Jacek Michał, Jagodziński Jan, Jarczyński Wojciech, Jehs, Janik Stanisław, Kostański Jan, Karpiński Antoni, Konicki Kazimierz, Krystek Wacław i Spółka, Królikowska Stanisława, Karasiewicz Feliks, Kaźmierczak Franciszek, Krzymiński Lud., Kraszewska Janina, Kula Kazimierz, Kapuściński Leopold, Ks. Kozłowicz Józef, Kierpiec Jan, Kodur Józef, Ludwiczak Władysław, Lewandowicz Wacław, Liberski Ludwik, Mrozkowiak Józef, Michalski Stanisław, Mróz Wojciech, Münzbergowa Cecylja, Michalak Walenty, Marciniec Józef, Mielcarz Ignacy, Markiewicz i Sp., Miedziński Stanisław, Miesiąc Wiktór, Mroczek Antoni, Matuszkiewicz Maksymiljan, Malinowski Feliks, Miśkiewicz Franciszek Maćkowiak i Ska., Majewicz Makowski Leon, Nowakowski Filiks, Nowakowski Franciszek, Ogurkowski Cz. Opielewicz Tomasz, Podlewski Czesł., Płonczyńska Anna, Piotrowski Czesław, Pappelbaum Jan, Parysek Ludwik, Perkiewicz Wal., Pilarczyk Teofil, Pokorny Władysław, Prywer Stanisław, Rybakowski Edm., Robaczyk Jakób, „Rolnik“, Remblewski St., Rybiński Jan, Rzepczyński Ludwik, Rybka, Rużyna Marja, Scheyer Jagdwiga, Sempiński Antoni, Skrzypczak Ludwik, Szymczak Stan., Skupin Jan, Dr. Synoradzki Telesfor, Szymczak Marjan, Śmigielski Jan, Skopiński Stanisław, Dr. Stęszewski Czesław, Stach Ludwik, Spółka Piekarska, Szymański Stefan, Simon Leonard, Studerówna Anna, Szymański Zygmunt, Tetzlaff Jan, Wuttke Jan, Dr. Winkler Edward, Willa Stanisław, Weinert Piotr, Wyduba Leon, Wuttke Stanisław, Dr. Wyszyńska Zofja. Dr. Weiss, Wolański Metody, Wieczerski Witold, Zembowicz Stanisław, Żarnowski Józef, Zenkteler Stanisław.

Jak z powyższego wykazu wynika, bardzo wielka część tut. obywatelstwa nie zrozumiała dotychczas przykrego położenia naszych biednych. Apelujemy więc jeszcze raz do wszystkich obywateli aby jaknajliczniej zapisywali się na członków naszego towarzystwa.

Wszelkie zmiany w stanie członków podawać będziemy w Orędowniku powiatowym.

Przewodniczący
Tow. Niesienia Pomocy Ubogim w Koźminie.
Nowakowski, burmistrz.

Na gwiazdkę dla ubogich ofiarowali

Każdy z tut. rzeźników dla kuchni przy szkole katolickiej miesięcznie 1 ft. słoniny, Bomski Nepomucen 1 strucel, Bank Samopomoc $1/2$ ctr. pszenicy, Ciesiółka Maks. strucel, Figaszewski Franciszek 4 metry materji, Firma „Gladeator“ 1 p. trzewików damskich, 1 p. bamboszy i 6 p. pantofli, Głuch Wincenty pierników, Głuch Antoni 1 blache placka, Grodzki Władysław 1 blache placka, Grobelny Edward 2 ctr. węgla Gabryel Walenty Białydwór 50 ft. żyta, Jaworski Wojciech 1 blachę placka, Jaworowicz Mieczy. 72. p. sznurowadeł i 250 000 mk., Jagodzinski J. 25 ft. mąki pszen., Karpinski Antoni koszyk tow. kolonj., Konicki Kazimierz materja na fartuch, Konsum Urzędniczy 5 ft. cukru i 5 p. zapałek, Kierpiec Jan 2 blachy placka, Kodur Józef 1 strucel, Klimpel Reinhold $4^1/_2$ kiełbasy, Kieliba Franciszek 2 ctr. żyta, Kreisgenossenschaft $1/2$ ctr. pszenicy i 5 ctr. węgla, Kostuj Jan Biały-Dwór 8 funtów żyta, Kaczmarek Piotr Biały-Dwór 50 ft. żyta, Lewandowska 4 p. pończoch, Liberski Ludwik 12 p. pantofli dziecięcych, Labitzke Fryderyk bl. placka, Mróz Wojciech 2 p. pończoch, Michalski Stanisław towarów kolonjalnych, Matuszkiewicz Maks 2 strucle, Miśkiewicz Stanisław 2 bochenki chleba, Mielcarz Ignacy 2 bochenki chleba, Mleczarnia 80 ltr. mleka, Misiak Jan Białydwór 50 ft. żyta, Burmistrz Nowakowski Feliks placek, Ogórkowski Czesław 20 ltr. nafty, Firma S. Podlewski kosz. tow. kolonj. w wart. 15 500 000 mk., Perkiewicz Walenty 3 mtr. materji, Piotrowska Pelagja 5 bochenków chleba, Pieszała Marcin Białydwór 50 funt. żyta, Rybakowski Edmund 5 p tytoniu do zażywania, Roszak Michał 2 strucle, „Rolnik“ 1 ctr. pszenicy, Rybka Jan Białydwór 15 funtów żyta, Skrzypczak Ludwik 1 ctr. węgla, Studerówna 1 strucel, Skwarski Teofil 2 litry nafty, Szymański Zygmunt jeden strucel, Sagan Stanisław Chełków 50 funtów żyta, Skibowa Eleonora dwa strucle,

Schneider Hugon bl. placka, Szymura Jan 2 ctr. węgla, Sroka Łukasz 1/2 ctr. żyta, Tetzlaff Jan strucel, Drowa Wyszyńska 2 bl. placka, Wuttke Stan 3 koszule i 3 p. szkarpet, Wiśniewski Lipówiec 20 litr. mleka zbieranego Weinert Piotr 5 strucli, Walczak Jan Białydwór 1/2 ctr. żyta, Zimny Piotr kiełbasa, Zembowicz drogerja 15 sody.

Ruch w towarzystwach

Czołem! Miesięczne zebranie Tom. gimn. Sokół w Koźminie odbędzie się w niedzielę, dnia 3 lutego 1924 r. o godzinie 5-tej popołudniu na salce Domu Katolickiego.

Zarząd.

Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.

Odpowiedzialność: Dział urzędowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie.